

විෂය නිර්දේශය

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
1.0 තෙරුවන ගුණ හැඳින්වීම වර්තමානය කරයි.	7.1.1 බුදු සිරිතේ ආරම්භක වකවානුවේ ප්‍රධාන සිද්ධි සවිස්තර ව අධ්‍යයනය කර ආදර්ශවත් ව කටයුතු කරයි.	බුද්ධත්වයේ සිට කිඹුල්වත්පුර ගමන තෙක් බුදු සිරිත	- බුද්ධත්වයේ සිට කිඹුල්වත් පුර ගමන දක්වා බුදු සිරිතේ ප්‍රධාන සිද්ධි පෙළ ගස්වයි. - කළණ මිතුරෙකු ලෙස තම ජීවිතය සකස් කර ගැනීමට බුදු සිරිත ආදර්ශ කර ගනියි. - බුදු සිරිතේ ආදර්ශ ඇසුරින් තම ජීවිතය හා සසඳා බලයි. - යහපත් අරමුණු ඉටු කර ගනිමින් පරාර්ථයෙහි යෙදෙයි. - කළණ මිතුරෙකු සේ කටයුතු කරයි.	02
	7.1.2 බුදුරජාණන් වහන්සේ අසරණයන්ට හා ගිලනුන්ට පිහිට වූ ආකාරය අගයමින් පරාර්ථයෙහි යෙදෙයි.	- අසරණයන්ට පිහිට වීම, - ගිලනුන්ට උපස්ථාන කිරීම	- බුදු සිරිත ඇසුරින් අසරණයන්ට පිහිට වීම හා ගිලනුන්ට උපස්ථාන කිරීමට නිදසුන් දක්වයි. - අසරණ භාවය හා ගිලන්වීම පොදු ධර්මතාවයක් බව පිළිගනියි. - අසරණයෙකුට හෝ ගිලනෙකුට පිහිට වූ අවස්ථාවක් සඳහා කතාවක් ගොඩනගයි. - අසරණ අයට හා ගිලනුන්ට පිහිට වෙයි. - පරාර්ථයෙහි යෙදේ.	02
	7.1.3 “ඉතිපිසෝ” පාඨය ඇසුරෙන් බුද්ධ රත්නයේ ගුණ හැඳින්වීම ශ්‍රද්ධාවෙන් ක්‍රියා කරයි.	“ඉතිපිසෝ.....” පාඨයේ ඇතුළත් බුදුගුණ (සරල හැඳින්වීමක්)	- ඉතිපිසෝ පාඨයේ ගුණාංග අනුපිළිවෙළින් පැහැදිලි කරයි. - නව අරහඳී බුදුගුණ අගය කරයි. - ඉතිපිසෝ පාඨය බුදු ගුණ වෙන් වෙන්ව උච්ඡාරණය වන සේ සජ්ඣායනය කරයි. - අවස්ථානුරූපී ව බුදුසරණ පතමින් ආශිර්වාද කරයි. - බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි සැදහැනි ව කටයුතු කරයි.	02

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
2.0 ජීවන රටාව හැඩ ගසා ගැනීමට බෞද්ධ ඉගැන්වීම් හා ශ්‍රාවක ශ්‍රාවිකා චරිත උපයෝග කර ගනියි.	7.2.1 බෞද්ධ සිරිත් විරිත් අර්ථවත් ව අනුගමනය කරයි.	• බෞද්ධ සිරිත් විරිත් අර්ථවත් ව අනුගමනය කරයි.	- අනුගමනය කරන බෞද්ධ සිරිත් විරිත් නම් කරයි. - අර්ථාන්විත ව කටයුතු කිරීම බෞද්ධ සිරිත් විරිත් අනුගමනයේ දී වැදගත් බැව් පෙන්වා දෙයි. - පන්සල, පාසල හා නිවෙස් යන පරිසරවල දී අනුගමනය කළ හැකි බෞද්ධ සිරිත් විරිත් ගොනු කොට දක්වයි. - බෞද්ධ සිරිත් විරිත් දෛනික ව අර්ථවත් ව අනුගමනය කරයි. - දෛනික කටයුතුවල දී බෞද්ධ අනන්‍යතාව ප්‍රදර්ශනය කරයි.	02
	7.2.2 භාවනාවේ ප්‍රායෝගික වටිනාකම හැඳින් දෛනික ව භාවනාවේ යෙදෙයි.	• මෙෙත්‍රී භාවනාව (කරණීය මෙත්ත සූත්‍රය ඇසුරින්)	- කරණීයමෙත්ත සූත්‍රයට අනුව මෙෙත්‍රී භාවනාව වඩන ආකාරය පැහැදිලි කරයි. - මෙෙත්‍රී භාවනාවෙන් ප්‍රයෝජන රැසක් සැලසෙන බව පිළිගනියි. - මෙෙත්‍රී භාවනාවේ දී අනුගමනය කරන නිවැරදි ඉරියව් ප්‍රදර්ශනය කරයි. - සුභද්‍රිලී ව කටයුතු කරයි. - අල්පේච්ඡනාවෙන් කටයුතු කරයි.	02

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
	7.2.3 ශ්‍රාවක ශ්‍රාවිකා චරිත ආදර්ශයට ගෙන තම ජීවිතය අර්ථවත් කර ගනියි. 7.2.4 ධම්මපද ගාථා ඇසුරින් තම ජීවන දර්ශනය හැඩගසා ගැනීමට ක්‍රියා කරයි.	• විශාඛා මහෝපාසිකාව සහ අනේපිඬු සිටුවනුමා • “අක්කොච්ඡි මං අවධි මං” යන ගාථා දෙක සහ එහි අර්ථය	• විශාඛා මහෝපාසිකාව හා අනේපිඬු සිටුවනුමා පිළිබඳ ව වැදගත් කරුණු පැහැදිලි කරයි. • ශ්‍රාවක - ශ්‍රාවිකා චරිතවලින් තම දිවියට ආදර්ශ ලබා ගත හැකි බව පිළිගනියි. • ඉහත චරිත දෙක ඇසුරින් උපදේශ පාඨ ගොඩනගයි. • ආදර්ශවත් චරිත ඇතුළත් පොතපත කියවයි. • චරිතවල ඇති යහගුණාංග ආදර්ශනය කර ගනියි. • අදාළ ධම්ම පද ගාථා දෙකෙහි සරල අරුත් පවසයි. • කළ වරද පිළිබඳ ව වෛරී සහගත ව නොසිතන්නන්ගේ වෛරය සන්සිඳෙන බව පිළිගනියි. • අදාළ ධම්ම පද ගාථා දෙක නිවැරදි ව සජ්ඣායනා කරයි. • අන්‍යයන් හා ගැටුම් අවම කර ගනියි. • ඉවසීම ප්‍රගුණ කරයි.	02 02

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
3.0 බෞද්ධ සාරධර්ම අගය කරමින් පිළිපදියි.	7.3.1 සදාචාරවත් සමාජයක් සඳහා පංචසීල ප්‍රතිපත්තිය උපයෝගී වන බව පිළිගෙන ඒ අනුව ක්‍රියා කරයි.	පංචසීල ප්‍රතිපත්තියෙහි සාමාජික අගය	- සිල්පද පහ අරුත් සහිත ව පවසයි. - පංචසීල ප්‍රතිපත්තියෙහි සාමාජික වටිනාකම පෙන්වා දෙයි. “සදාචාරවත් සමාජයක් උදෙසා පංචසීලය සුරැකීම” ගැන කතාවක් කරයි. - සමාජ සම්මතයන්ට අනුකූල ව කටයුතු කරයි. - යහපත් සමාජයක කොටස්කරුවෙක් වෙයි.	02
	7.3.2 ආජීව අෂ්ටමක සීලය පාදකකොට ගෙන තම ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනය ඇති කර ගනියි.	ආජීව අෂ්ටමක සීලය හඳුන්වා එයින් ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනය ඇති කරන ආකාරය විස්තර කිරීම	- ආජීව අෂ්ටමක සීලය පංචසීල ප්‍රතිපත්තියෙන් වෙනස් වන ආකාරය ප්‍රකාශ කරයි. - ආජීව අෂ්ටමක සීලය ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනයට වඩාත් හේතු කාරක වන බව පිළිගනියි. - ආජීව අෂ්ටමක සීලය තාලානුරූපීව ප්‍රකාශ කර අදහස් දක්වයි. - යහපත් සමාජ සම්මතයන්ට ගරු කරයි. - නිවැරදි දිවි පැවැත්මකට හුරු වෙයි.	02
	7.3.3 බෞද්ධ සමාජ ධර්මවලට අනුගත වෙමින් ගුරු සිසු සබඳතා ගොඩනගා ගනියි.	ගුරුවරුන්ගේ ගුණ හැඳින් ගුරු ගෞරවය රැකෙන පරිදි කටයුතු කරන අයුරු විස්තර කිරීම (සිගාලෝවාද සූත්‍රය)	- සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ ගුරු ශිෂ්‍ය යුතුකම් පැහැදිලි කරයි. - ගුරු භවතුන්ගේ ගුණ හැඳින් ගෞරවයෙන් කටයුතු කළ යුතු බැව් පෙන්වා දෙයි. “ ගුරු ගෞරවයෙන් යුතුව කටයුතු කිරීමේ වැදගත්කම යන මැයෙන් කතාවකට උචිත සැලසුම සකස් කරයි. - තම යුතුකම් මැනවින් ඉටු කරයි. - ගුරු ගෞරවයෙන් යුතුව කතා කරයි.	02

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවිච්ඡේද
4.0 සුසමාහිත සමබර පෞරුෂයක් ගොඩනගා ගැනීමට කටයුතු කරයි.	7.4.1 නායකයකුගේ වගකීම හා වගවීම තේරුම් ගෙන ඒ අනුව තම පෞරුෂය ගොඩනගා ගනියි.	• නායකත්ව ලක්ෂණ (අපණ්ණක ජාතකය)	• නායකයකුගේ වගකීම හා වගවීම පැහැදිලි කරයි. • තම පෞරුෂය ගොඩනගා ගැනීමට වගකීම හා වගවීම හේතු වන පිළිගනියි. • නායකත්ව ලක්ෂණ ලැයිස්තු ගත කරයි. • නායකත්වයට ගරු කරයි. • නායකයකු ලෙස කටයුතු කරයි.	02
	7.4.2 ඉවසීමෙන් යුතුව ලෝක ස්වභාවයට මුහුණ දෙයි.	• ඉවසීම (ඉවසන්නෙකු තුළ තිබිය යුතු ගුණාංග, ඉවසීම ප්‍රගුණ කළ යුතු අවස්ථා, නොඉවසීමෙන් ලැබෙන අයහපත් ප්‍රතිඵල, ඉවසීමෙන් ලැබෙන යහපත් ප්‍රතිඵල)	• ඉවසීමේ ගුණාංග පැහැදිලි කරයි. • අවස්ථානුකූල ව ඉවසීම ප්‍රගුණ කළ යුතු බව පෙන්වා දෙයි. • ඉවසීමේ ආනිශංස හා නොඉවසීමේ ආදීනව ලැයිස්තු ගත කරයි. • අන් මත පිළිබඳ ව සැලකිලිමත් වෙයි. • ඉවසීමෙන් කටයුතු කරයි.	02

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
5.0 ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධ අනන්‍යතාව සුරකිමින් සාමයෙන් හා සහජීවනයෙන් ක්‍රියා කරයි.	7.5.1 බුදු දහම ඇසුරින් පෝෂණය වූ ශ්‍රී ලාංකික සමාජධර්ම රැක ගැනීමට ක්‍රියා කරයි 7.5.2 බෞද්ධ ඉගැන්වීම් ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජයේ පදනම බව දැන සහයෝගීත්වයෙන් කටයුතු කරයි.	• බුදු දහම ඇසුරින් පෝෂණය වූ ශ්‍රී ලාංකික ජන සංස්කෘතියේ සුවිශේෂී ලක්ෂණ යටතේ කළගුණ සැලකීම, ආගන්තුක සත්කාරය, වැඩිහිටියන්ට සැලකීම, අග්‍රගණ්‍ය දානය, හික්ෂු නායකත්වය පිළිගැනීම. • ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජයේ සහජීවනයට පදනම් වූ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් (සහජීවන සංකල්පය, අවිහිංසාව, සමානාත්මතාවය අන්‍ය මත ඉවසීම)	• බුදු දහමින් පෝෂණය වූ ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජයේ සුවිශේෂී ලක්ෂණ නම් කරයි. • බුදු දහමින් පෝෂිතව සංස්කෘතික ලක්ෂණ ජාතික ප්‍රභූස්ත්වයට හේතු වන බව පිළිගනියි. • ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජයේ සුවිශේෂී ලක්ෂණ කීපයක් නිරූපණය කරයි. • පාසල් සංස්කෘතියේ සුවිශේෂී ලක්ෂණයන්ට අනුගතව ක්‍රියා කරයි. • ජන සංස්කෘතියේ සුවිශේෂී ලක්ෂණයන්ට ගරු කරමින් සුරක්ෂිත කරයි. • ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජය සහජීවනයට පදනම් වූ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් පැහැදිලි කරයි. • බුදු දහමෙහි ඉගැන්වෙන සහජීවනයෙන් යහපත් ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජයක් ගොඩනැගෙන බව පිළිගනියි. • “සහජීවනයට අදාළ වන බෞද්ධ ඉගැන්වීම් යහපත් සමාජයක් සඳහා උපකාරවත් වෙයි” යන මැයෙන් කතාවක් පවත්වයි. • අන් සිසුන් සමග සහයෝගයෙන් කටයුතු කරයි. • සහජීවනයෙන් කටයුතු කරයි.	02 02

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
6.0 බුදු දහමට අනුව ජීවිතය හා ලෝකය හැඳින් ගෙන ප්‍රඥාවන්ත ජීවිතයක් ගත කරයි.	7.6.1 ජීවිතය හා සම්බන්ධ සියල්ලම සිදු වන්නේ පූර්ව කර්මයෙන් නො වන බව පිළිගෙන කටයුතු කරයි.	• නියාම ධර්ම	• නියාම ධර්ම පැහැදිලි කරයි. • ජීවිතය හා සම්බන්ධ සියල්ලම පූර්ව කර්මයෙන් සිදු නො වන බව පිළිගනියි. • නියාම ධර්මයන් සඳහා කාලීන නිදසුන් දත්ත ලේඛනයක් සකස් කරයි. • කර්ම වාදයෙන් මිදී අධ්‍යාපනයේ යෙදේ • සියල්ල පෙර කර්මයෙන් සිදු නො වන බව දැන කටයුතු කරයි.	02
	7.6.2 චතුරාර්ය සත්‍ය හැඳින් ධර්මය කෙරෙහි පැහැදීමෙන් කටයුතු කරයි.	• චතුරාර්ය සත්‍ය පිළිබඳ මූලික හැඳින්වීම	• චතුරාර්ය සත්‍ය නිවැරදි ව නම් කරයි. • දුක පිළිබඳ ගැටලුව විසඳා ගැනීමට චතුරාර්ය සත්‍යය මග පෙන්වන බව පිළිගනියි. • චතුරාර්ය සත්‍ය ගැලීම් සටහනකින් නිරූපණය කොට දක්වයි. • ගැටලු හඳුනා ගෙන ඒවා විසඳා ගැනීමට කටයුතු කරයි. • ගැටලු නිවැරදි ආකාරයට විසඳා ගනියි.	02

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
7.0 ජීවි අජීවි පරිසරයට හිතකාමී ව හැසිරෙයි.	7.7.1 තමා උපමාවට ගනිමින් ජීව හිතවාදී ආකල්ප ගොඩ නගා ගනී.	අත්තුපනායික ධර්ම පර්යාය (චේළද්වාර සූත්‍රයේ නිදාන කථාව ඇසුරින්) අධිපති ධර්ම	- චේළද්වාර සූත්‍රයේ දැක්වෙන අත්තුපනායික ධර්මය පැහැදිලි කරයි. - තමා උපමා කොට කටයුතු කළ යුතු බව පිළිගනියි. - අධිපති ධර්ම පැහැදිලි කරමින් බිත්ති පුවත්පතකට ලිපියක් සකස් කරයි. - අන්‍යයන් ද තමා මෙන් සලකා කටයුතු කරයි. - පරහිතකාමී වෙයි.	02
	7.7.2 මානව සබඳතා පවත්වා ගැනීමට ස්ථානෝචිත ප්‍රඥාවෙන් යුතු ව ක්‍රියා කරයි.	කතා බහ සහ හැසිරීම, පාසල් පිරිසත, පන්සල, නිවස	- යහපත් මානව සබඳතා පවත්වා ගන්නේ කෙසේ දැයි පැහැදිලි කරයි. - මානව සබඳතා පවත්වා ගැනීමේ දී අවස්ථාවෝචිත ව ක්‍රියා කිරීමේ වැදගත්කම පිළිගනියි. - අන් අයගේ සිත් දිනා ගත හැකි, විවිධ ස්ථානවලට යෝග්‍ය, දෙබස් කීපයක් නිර්මාණය කරයි. - දෛනික චර්යාවෙහි ප්‍රියශීලීව හැසිරෙයි. - මනා අන්‍යෝන්‍ය සබඳතා ගොඩනගා ගනියි.	02

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
8.0 ශාසන ඉතිහාසය හා ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධ උරුමය හැඳින් එම උරුමය රැක ගැනීමට ක්‍රියා කරයි.	7.8.1 මහින්දාගමනයෙන් ශ්‍රී ලාංකිකයන් ලද දායාද හැඳින් ඒවා ශාසනික හා සංස්කෘතික වශයෙන් ඇගයීමට ලක් කරමින් සංරක්ෂණය කරයි.	මහින්දාගමනයේ ශ්‍රී ලාංකික දායාද පිළිබඳ සරල හැඳින්වීම (බුදු දහම, බෞද්ධ සිද්ධස්ථානයක අංග, භික්ෂු, භික්ෂුණි පැවිද්ද, කලාශිල්ප, සාහිත්‍යය)	- මහින්දාගමනයෙන් ලත් දායාද මොනවා දැයි පැහැදිලි කරයි. - ශ්‍රී ලාංකිකයන්ට උරුම වූ එම දායාද සංරක්ෂණය කළ යුතු බව පිළිගනියි. - මහින්දාගමනයෙන් ලත් දායාද ඇසුරින් ප්‍රදර්ශනයක් කරයි. - ශාසනික හැඟීමෙන් යුක්ත ව කටයුතු කරයි. - ශාසනික හා සංස්කෘතික දායාද ආරක්ෂා කරයි.	02

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවිෂේද
9.0 බෞද්ධ ආර්ථික හා රාජ්‍ය පාලන වින්තනය හැඳින් ගෙන ඒ අනුව ක්‍රියා කරයි.	7.9.1 ධන පරිහරණයට අදාළ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් අනුගමනය කරයි.	පරිහරණය හා නඩත්තුව සමස්ථිකතාව, අබලි දේ අයුත් වැඩියාව, පූජාවක් වශයෙන් ලැබෙන විවරයෙන් උපරිම ප්‍රයෝජන ලබා ගන්නා අයුරු, පොදු දේපළ පරිහරණය (සාංඝික දේපළ පරිහරණ රටාව)	- සම්පත් කළමනාකරණයේ ඇති වැදගත්කම පැහැදිලි කරයි. - සම්පත් කළමනාකරණයෙන් යහපත් ආර්ථික පසුබිමක් අති කර ගත හැකි බැව් පිළිගනියි. “සීමිත සම්පත්වලින් උපරිම ප්‍රයෝජන ගැනීමේ වැදගත්කම” පිළිබඳ ව කතාවක් කරයි. - පාසලේ දේපළ සුරකියි. - සාංඝික දේපළ පිළිබඳ නිවැරදි ආකල්පයෙන් යුතු ව කටයුතු කරයි.	02
10.0 නිර්වාණය අරමුණු කොට ගෙන ආර්ය මාර්ගයේ ගමන් කරයි.	7.10.1 නිවැරදි දැක්මකින් හා මනා හැඟීමකින් යුතු ව පුණ්‍ය ක්‍රියාවන් හි යෙදෙයි.	පුණ්‍ය ක්‍රියා (කාමාශේඛරය)	- කාමාශේඛරයට අනුව පුණ්‍ය ක්‍රියා දොළසක් ඇති බව ප්‍රකාශ කරයි. - පින්කම්හි අගය දැන එහි නියැලෙන්නට පෙලඹෙයි. - තුන් පුණ්‍ය ක්‍රියා, දස පුණ්‍ය ක්‍රියා සහ දොළොස් පුණ්‍ය ක්‍රියා වෙන වෙනම ලැයිස්තු ගත කරයි. - පාසල තුළ දී ආගමික කටයුතු සංවිධානය කරයි. - ආදර්ශවත් පුණ්‍යකාමී දිවියක් ගත කරයි.	02